

فصل ۱

کلیاتی درباره فتو-گرافیک

ایجاد انگیزش در رشته

مقدمه

هنرجویان در این فصل، با نمونه‌هایی از آثار گوناگون هنر گرافیک آشنا شده برخی مفاهیم و موضوعات در رشته فتو - گرافیک برای آنها شرح داده می‌شود، چگونگی تأثیرپذیری از الگوی زیستی و طبیعت برای به‌کارگیری و انجام کار در زمینه‌های تصویرسازی، طراحی گرافیک و عکاسی را نیز یاد می‌گیرند؛ همچنین زمینه‌آشنایی با کارکردها و وظایف حرفه‌ای و شغلی این رشته برای آنها تشریح می‌شود. به این نمونه‌ها نگاه کنید.

شکل ۱-۲- نشانه هوایمایی ملی جمهوری اسلامی ایران «هما»

شکل ۱-۱- جلد کتاب

شکل ۱-۴- پوستر

شکل ۱-۳- عکس تبلیغاتی

شکل ۱-۶- تایپوگرافی

شکل ۱-۵- خوش نویسی

شکل ۱-۸- عکس خبری

شکل ۱-۷- بیلبورد

شکل ۱-۹- گرافیک محیطی

شکل ۱۰-۱- نشانه (سازمان آتش‌نشانی)

به نظر شما هر یک از تصاویر صفحه قبل چه پیامی را انتقال می‌دهند؟ هر یک از پیام‌ها به چه شیوه‌ای ارائه شده‌اند؟ همهٔ مثال‌های صفحه قبل نمونه‌هایی از آثار گرافیک محیطی، مطبوعاتی، تبلیغات و عکاسی هستند. طراحان گرافیک و عکاسان با توجه به مهارت و توانایی که در زمینه شیوه‌های ارائه آثار خود دارند می‌توانند پیام‌های فرهنگی، هنری، تبلیغاتی، علمی و ... را به آسانی و با سرعت بیشتر به مخاطبان خود انتقال دهند.

اکنون بار دیگر به نمونه‌های تصویری از همان نوع نگاه کنید و دربارهٔ هر یک در کلاس گفت‌وگو کنید.

شکل ۱۲-۱- بیلبرد

شکل ۱۱-۱- تایپوگرافی

شکل ۱۴-۱- پوستر جشنواره فیلم فجر

شکل ۱۳-۱- عکس خبری از دفاع مقدس

فصل اول: کلیاتی درباره فتو- گرافیک

شکل ۱۵-۱- گرافیک محیطی - طراحی تبلیغاتی بر روی بدنه اتوبوس

شکل ۱۷-۱- عکس تبلیغاتی

شکل ۱۶-۱- خوش نویسی

شکل ۱۸-۱- جلد کتاب

فتو-گرافیک

رشته تحصیلی فتو-گرافیک (عکاسی - گرافیک) بالاتر، دانش‌آموختگان این رشته تلفیقی می‌توانند در دو رشته تحصیلی عکاسی و گرافیک ادامه تحصیل داده و به سطوح بالاتر از صلاحیت حرفه‌ای در حوزه‌های دانشگاهی (آکادمیک) راه یابند.

الهام از طبیعت در رشته

آفریده‌های خداوند، با گستردگی بی‌کران خود همیشه منبع سرشار از الهام برای هنرمندان و صنعتگران در دوره‌های گوناگون بوده است. نمونه‌های بسیار زیادی از ساخت اشیا و آفرینش آثار هنری توسط هنرمندان وجود دارد که منشأ شکل‌گیری آنها طبیعت، جانوران، گیاهان، سنگ‌ها و ... بوده است. این الهام گرفتن از طبیعت که در آثار هنرمندان نمونه‌های بسیاری از آن دیده شده است، در اختراعات و ابتکارات دانشمندان در طول تاریخ سبب شکل‌گیری علمی با نام بیونیک یا علم بررسی نظام حیات جانداران شده است. بیونیک را می‌توان علم «طبیعت الگو» نیز نامید.

شکل ۲۰-۱- تصویر با موضوع حفظ محیط زیست

شکل ۱۹-۱- تصویر با موضوع انرژی‌های پاک

همچنین «بیودیزاین» نوعی از طراحی است که بر مبنای واقعیت‌های موجودات زنده در طبیعت صورت می‌گیرد. این الگوبرداری‌ها از طبیعت و موجودات آن زمینه گسترده‌ای را برای آفرینش‌های هنری در آثار هنرمندان در شاخه‌های گوناگون هنر پدید آورده است، علاوه بر آن، این گونه الگوبرداری از طبیعت، سبب می‌شود که نوع نگاه به طبیعت عمیق‌تر و دقیق‌تر شود و تمرین بسیار مؤثری است برای خوب دیدن و دقیق شدن در جلوه‌های آفرینش. در الگوبرداری از طبیعت، می‌توان آثار خلاقانه و ابتکاری را با محصولات گرافیکی طراحی کرد که سبب جلب توجه بیشتر محصول و یا کاربردی‌تر شدن آن در زندگی روزمره باشد.

به نمونه‌های تصویری توجه کنید:

شکل ۱-۲۱- دروازکن بطری با الهام از منقار پرند

شکل ۱-۲۲- بسته‌بندی ظروف مربا با الهام از شکل طبیعی میوه‌ها

شکل ۱-۲۳- تبلیغ مدادرنگی با تأکید بر رنگ‌های طبیعی گیاهی

شکل ۲۵-۱- تبلیغ درباره گرمایش زمین و آب شدن یخ‌های قطبی

شکل ۲۴-۱- تبلیغ مدادرنگی با شبیه‌سازی به قلّه‌های پوشیده از برف

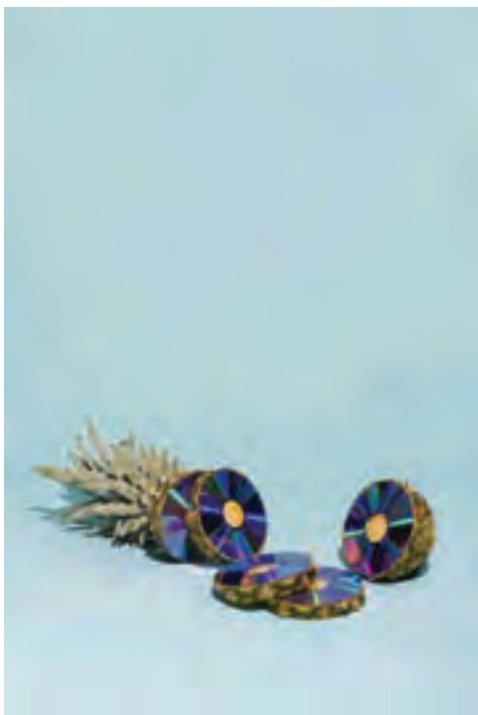
شکل ۲۶-۱- چاپ مستقیم با برش میوه

شکل ۲۸-۱- شباهت سیم به رشته ماکارونی

شکل ۲۷-۱- تبلیغ چای لیمو با بهره‌گیری از شکل طبیعی میوه

شکل ۳۰- تبلیغ سی دی با الهام از برش میوه

شکل ۲۹- تبلیغ خمیردندان با تأکید بر محافظت از دندان‌ها همچون کلاه ایمنی

شکل ۳۲- تبلیغ کرم مخصوص شب با الهام از شکل هلال ماه

شکل ۳۱- تصویر با موضوع لامپ‌های بدون حرارت

شکل ۳۴-۱- یک سازه معماری با الهام از شکل یک گیاه

شکل ۳۳-۱- تبلیغ مواد غذایی با الهام از شکل طبیعی میوه

شکل ۳۶-۱- پوستر با موضوع فاجعه زیست محیطی استفاده بی رویه از پلاستیک

شکل ۳۵-۱- تبلیغ شیر با تأکید بر محافظت و استحکام دندانها

طراحان صنعتی در طراحی انواع وسایل کاربردی زندگی روزمره (مانند صندلی، ابزار کار، وسایل صنعتی، خودروها و...) توجه ویژه‌ای به طراحی بر اساس بیونیک (طبیعت‌الگو) دارند.

این تصاویر می‌تواند در آثار گرافیکی، نگاه ویژه در عکاسی، الهام از طبیعت در طراحی اشیای صنعتی، معماری و لوازم کاربردی که ما به طور روزمره از آنها استفاده می‌کنیم باشند، به گونه‌ای که امروزه

اکنون با توجه به نمونه‌ها و تعاریف، با دقت به محیط پیرامون خود، نمونه‌هایی از اشیاء و یا تصاویر آنها تهیه کنید و در کلاس درس در مورد چگونگی الهام آنها از طبیعت گفت‌وگو کنید.

قلمرو دانش در رشته فتو-گرافیک

عکاسی هنر و صنعتی است که با اختراع آن دگرگونی‌های بسیاری در زمینه تصویر پدید آمد. در عکاسی، نور نقش اصلی را در ثبت تصویر دارد. در طول تاریخ، عده زیادی بر روی این پدیده کار کردند و به تدریج، عکاسی ابزار نقاشان و طراحان گرافیک شد. در موارد بسیاری هر جا که به پرسپکتیو دقیق نیاز بود از آن استفاده می‌شد. در دوران معاصر بیشتر طراحان با به کارگیری هنر عکاسی، کاربردهای گسترده آن را در تولید آثار گرافیکی به نمایش گذاشتند.

نوشتن و ترسیم کردن پایه‌های اصلی هنر گرافیک است و شاخه‌ای از هنرهای تجسمی است. در گذشته، عنوان گرافیک در بردارنده نموده‌های مختلف نقش‌آفرینی و خوشنویسی بود، به همین دلیل خطاطی، طراحی، نقاشی دو بعدی، کنده کاری و ... از جمله شکل‌های هنری است که «گرافیک سنتی» نامیده می‌شود. با گذشت زمان و تحولاتی که در هنر و صنعت چاپ و ظهور فناوری رایانه، گرافیک از نقش سنتی خود فاصله گرفته و امروزه، هنر گرافیک نوین در عرصه‌های تبلیغات، مطبوعات، صنایع و ... کاربردهای گسترده‌ای داشتند و افزون بر خط و رنگ و فرم، به عناصر بصری دیگری چون حجم، نور و حرکت روی آورده و به عنوان یکی از مؤثرترین هنرهای تجسمی به انتقال پیام‌ها و مفاهیم بصری می‌پردازد.

فتو-گرافیک به بخشی از شیوه‌های ارائه آثار هنری می‌پردازد که در آن، عکاسی و گرافیک با هم ترکیب می‌شوند. این تلفیق دو عرصه عکاسی و گرافیک سبب توانمندسازی هنرجویان این رشته برای انجام بخشی از کارهای گرافیک به عنوان دستیار طراحان گرافیک می‌شود.

مشاغل رشته و توصیف‌های شغلی

۵ کاربری نرم‌افزار ویرایش تصویر	دانش‌آموختگان رشته تحصیلی فتو-گرافیک در دو
۶ طراحی کاتالوگ و بروشور	زمینه شغلی عکاسی و گرافیک و زمینه‌های ترکیبی
۷ تصویرسازی آموزشی	توانایی انجام برخی از وظایف را خواهند داشت. در
۸ کاربری نرم‌افزار طراحی گرافیک	اینجا به پاره‌ای از این توانایی‌ها اشاره می‌شود.
۹ ناظر چاپ	۱ انجام وظایف دستیاری عکاس آتلیه
۱۰ طراح نشانه	۲ حروف‌نگاری (تایپ و خوشنویسی)
۱۱ صحافی	۳ عکاسی پرسنلی
۱۲ عکاسی مطبوعاتی	۴ مجری نمایشگاه (دکورسازی، چاپ دستی)

در سطح دیپلم متوسطه این رشته به صورت ترکیبی از دو رشته عکاسی و گرافیک ارائه می‌شود که شامل برخی از وظایف دو حوزه شغلی است. ادامه تحصیل این دسته از هنرجویان در مقاطع بالاتر کاردانی و کارشناسی به صورت جداگانه در دو گروه عکاسی و گرافیک امکان‌پذیر است.

وظایف شاغلین در رشته

- بر اساس منابع گوناگونی که به توصیف وظایف شاغلین در رشته‌های گرافیک و عکاسی پرداخته‌اند، می‌توان به برخی از وظایف شاغلین در رشته تلفیقی «فتو-گرافیک» به شرح زیر پرداخت:
- دستیاری عکاسی آتلیه‌ای (عکاسی از کودک ، پرتره بزرگ‌سال، جشن‌ها و مراسم، همایش و رویدادها و ...)
- تایپ فارسی و لاتین
- عکاسی پرسنلی و رتوش عکس
- اجرای چاپ دستی و ساخت دکورهای کوچک نمایشگاهی
- کار با نرم‌افزارهای متداول در ویرایش تصویر (مانند : فتوشاپ، ایلوستریتور، ایندیزاین)
- تایپوگرافی و طراحی نشانه نوشتاری
- تصویرسازی
- عکاسی از رویدادهای طبیعی، اجتماعی، فرهنگی
- عکاسی خبری- ورزشی
- عکاسی برای مطبوعات
- جلدسازی و صحافی
- نظارت بر کارهای چاپی
- عکاسی مستند
- طراحی اوراق اداری
- طراحی و اجرای کاتالوگ و بروشور

عنوان فصل	تکالیف عملکردی (واحدهای یادگیری)	استاندارد عملکرد (کیفیت)	نتایج مورد انتظار	شاخص تحقق	نمره
فصل ۱: کلیاتی درباره فتو-گرافیک	۱- بررسی و تحلیل بیونیک و بیو-دیزاین و تطبیق آن با دنیای پیرامون	تحلیل آثار گرافیکی با استفاده از طراحی زنده و طراحی با الهام از طبیعت	بالاتر از حد انتظار	توضیح و تشریح گرافیک نوین و پیوستگی آن با عکاسی و تحلیل کاربرد علوم طبیعت الگو (بیونیک) در آثار گرافیک	۳
	۲- استفاده از بیو-دیزاین در آثار گرافیکی		در حد انتظار	تحلیل وظایف کاری شاغلین در رشته فتو-گرافیک و ارتباط آن با طبیعت الگوها	۲
			پایین تر از حد انتظار	تعریف «بیونیک» و «بیو-دیزاین»	۱
نمره مستمر از ۱					
نمره واحد یادگیری از ۳					
نمره واحد یادگیری از ۲۰					